

TEZA:

Obwiniony radca prawny nierzetelnie wykonywał czynności zawodowe w ten sposób, że po przyjęciu od klientów pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy dot. zwrotu zadatku oraz pobraniu od klientów wynagrodzenia w kwocie 900,00 zł zapewniał klientów o skierowaniu pozwu do Sądu Rejonowego, następnie przekazał klientom informację o konieczności uiszczenia opłaty od pozwu w kwocie 300,00 zł, podczas gdy pozwu takiego nie wniósł. Takie zachowanie Obwinionego podważyło zaufanie do zawodu radcy prawnego.

WO – 139/22**ORZECZENIE****z dnia 17 listopada 2022 roku**

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: **SWSD Michał Rajski**

Sędziowie: **SWSD Monika Klonowska**

SWSD Przemysław Ciszak - sprawozdawca

protokolant: **Piotr Ciepiński**

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Moniki Marukiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 listopada 2022 r.

w Warszawie

sprawy radcy prawnego S. B. (S. B.), wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych pod nr (...)

obwinionego o to, że:

1) naruszył zasady etyki, godności zawodu oraz obowiązków zawodowych w (...), będąc pełnomocnikiem D. T. i M. K., polegające na braku rzetelnego wykonywania czynności zawodowych w ten sposób, że po przyjęciu w listopadzie 2018 r. pełnomocnictwa od klientów do prowadzenia sprawy dot. zwrotu zadatku od odstąpienia od umowy przedwstępnej zawartej w dniu 21 marca 2018 r., pobraniu wynagrodzenia w kwocie 900,00 zł oraz zapewnieniu klientów o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę przeciwko W. D., przekazaniu informacji o konieczności uiszczenia opłaty od pozwu w kwocie 300,00 zł, w rzeczywistości pozwu takiego nie wniósł, przez co klienci zostali narażeni na szkodę, które to zachowanie podważyło zaufanie do zawodu radcy prawnego, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w rat. 64 ust. 1 Ustawy z dnia

6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. tj. z 2022 r., poz. 1166) w zw. z art. 6, art. 8, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego Załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.);

2) naruszył zasady etyki oraz godności zawodu radcy prawnego przy wykonywaniu czynności zawodowych w (...), w okresie od listopada 2018 r. do 27 września 2019 r. polegające tym, że po przyjęciu pełnomocnictwa od D. T. i M. K. do prowadzenia sprawy dot. zwrotu zadatku od odstąpienia od umowy przedwstępnej zawartej w dniu 21 marca 2018 r., pobraniu wynagrodzenia w kwocie 900,00 zł oraz zapewnieniu klientów o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę przeciwko W. D., pomimo kierowanych żądań klienta o informowanie o przebiegu sprawy, unikał z nimi kontaktu telefonicznego, mailowego i osobistego oraz przekazał nieprawdziwe informacje o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę, które to zachowanie podważyło zaufanie od zawodu radcy prawnego, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego Załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.)

na skutek odwołania obwinionego radcy prawnego S. B. z dnia 30 czerwca 2022 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych, w sprawie o sygn. akt OSD 7/21

orzeka:

1. utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt OSD 7/21;
2. zasądza od obwinionego radcy prawnego S. B. na rzecz Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie zwrot kosztów postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 2.000,00 zł (słownie: dwa tysiące złotych 00/100).

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26.04.2022 r., w sprawie o sygn. akt OSD 7/2021 (dalej również jako „**Orzeczenie**”),

obwinionego radcę prawnego S. B. (dalej również jako „**Obwiniony**” lub „**Skarżący**”), uznano winnym zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu zasady etyki, godności zawodu oraz obowiązków zawodowych, w ten sposób że będąc pełnomocnikiem D. T. i M. K., poprzez brak rzetelnego wykonywania czynności zawodowych polegającego na tym, że po przyjęciu w listopadzie 2018 r. pełnomocnictwa od klientów do prowadzenia sprawy dot. zwrotu zadatku od odstąpienia od umowy przedwstępnej zawartej w dniu 21 marca 2018 r., pobraniu wynagrodzenia w kwocie 900,00 zł oraz zapewnieniu klientów o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę przeciwko W. D., przekazaniu informacji o konieczności uiszczenia opłaty od pozwu w kwocie 300,00 zł, w rzeczywistości pozwu takiego nie wniósł, przez co klienci zostali narażeni na szkodę, które to zachowanie podważyło zaufanie do zawodu radcy prawnego, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w rat. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Za popełnienie opisanego powyżej przewinienia dyscyplinarnego wymierzono Obwinionemu karę pieniężną w wysokości dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego tj. 4.200,00 złotych.

Jednocześnie, Obwinionego uznano winnym zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu zasady etyki oraz godności zawodu radcy prawnego przy wykonywaniu czynności zawodowych w (...), w okresie od listopada 2018 r. do 27 września 2019 r., w ten sposób, że po przyjęciu pełnomocnictwa od D. T. i M. K. do prowadzenia sprawy dotyczącej zwrotu zadatku od odstąpienia od umowy przedwstępnej zawartej w dniu 21 marca 2018 r., pobraniu wynagrodzenia w kwocie 900,00 zł oraz zapewnieniu klientów o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę przeciwko W. D., pomimo kierowanych żądań klienta o informowanie o przebiegu sprawy, unikał z nimi kontaktu telefonicznego, mailowego i osobistego oraz przekazał nieprawdziwe informacje o skierowaniu do Sądu Rejonowego pozwu o zapłatę, które to zachowanie podważyło zaufanie do zawodu radcy prawnego, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w rat. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, za co wymierzono Obwinionemu karę nagany.

W pkt III Orzeczenia, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP zasądził od Obwinionego kwotę 3.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych .

Odwołaniem datowanym na 30.06.2022 r. (dalej również jako „**Odwołanie**”), nadanym w placówce pocztowej dnia 01.07.2022, Obwiniony radca prawny S. B. zaskarżył w terminie wydane

orzeczenie w całości, wnosząc o zmianę orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP, poprzez jego uniewinnienie od stawianych zarzutów, ewentualnie o uchylenie w całości orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP i kierowanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I Instancji. Jednocześnie Obwiniony wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt sądowych Sądu Rejonowego, w sprawie o zapłatę z powództwa D. T. przeciwko M. D., na okoliczność wniesienia przez Obwinionego pozwu o zapłatę w sprawie zwrotu zadatku o odstąpienia od umowy przedwstępnej, jak również na okoliczność braku poniesienia przez klienta D. T. szkody.

W uzasadnieniu Odwołania, Obwiniony wskazał przede wszystkim na brak możliwości odniesienia się do przebiegu rozprawy przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w dniu 26.04.2022 z uwagi na brak doręczenia zawiadomienia od rozprawy, co w ocenie Obwinionego stanowiło ograniczenie jego prawa do obrony. Obwiniony w tym zakresie podniósł zarzut nieważności postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP.

W dalszej części uzasadnienia Odwołania, Obwiniony zarzucił, że do czynności przesłuchania świadka D. T. nie został ustanowiony biegły tłumacz języka białoruskiego, co w ocenie Obwinionego było niezbędne do prawidłowego przesłuchania świadka.

Kolejno, Obwiniony odniósł się do stawianych mu zarzutów, wskazując że wbrew twierdzeniom, wniósł w imieniu klienta D. T. do właściwego Sądu powództwo o zapłatę, i na tę okoliczność Obwiniony wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym.

Odnosząc się do drugiego ze stawianych zarzutów, dotyczącego unikania kontaktu z klientem D. T., Obwiniony temu zaprzeczył, wskazując że kontakt telefoniczny był utrzymywany na bieżąco w normalnym toku postępowania.

Odnosząc się do wymierzonej kary pieniężnej za czyn opisany w pkt I Orzeczenia, Obwiniony podniósł zarzut zbyt wysokiej kary oraz jej niewspółmierności do ewentualnego stopnia zawinienia, zważywszy że na fakt, że jego klient D. T. nie poniósł żadnej szkody w związku z prowadzeniem sprawy, a nadto nie były zagrożone jakiejkolwiek jego prawa. Dodatkowo, Obwiniony wskazał na wadliwy sposób wyliczenia kary pieniężnej, z uwagi na zastosowanie stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto obowiązującej w roku 2018, a nie w roku 2019, pomimo tego że w ocenie Obwinionego ewentualny delikt dyscyplinarny popełniony był w roku 2019. Z powyższego Obwiniony wywodzi, że skazany został na karę pieniężną, która w chwili rzekomego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego nie istniała, a tym samym postępowanie

dotknięte jest wadą nieważności.

W zakresie zarzutu dotyczącego zasądzonych kosztów postępowania w maksymalnej kwocie 3.000,00 zł, Obwiniony wskazał na rażącą wysokość zasądzonych kosztów, kwestionując uzasadnienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP dotyczące licznych posiedzeń w sprawie.

Na koniec, Obwiniony podniósł zarzut braku prawidłowego pouczenia o terminie i sposobie wniesienia odwołania w przedmiotowej sprawie z uwagi na mylnie wskazaną podstawę prawną odwołującą się do przepisu art. 74⁴ ust. 4 Ustawy o radcach prawnych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie ustalił i zważył, co następuje:

Zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt OSD 7/2021, wobec bezzasadności Odwołania wniesionego przez Obwinionego radcę prawnego S. B. z dnia 30 czerwca 2022 r. należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 74¹ pkt 1 Ustawy o radcach prawnych, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Artykuł 425 § 1-3 kpk stanowi, że od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy. Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub w części. Można także zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia. Przedmiotem zaskarżenia może być również samo uzasadnienie orzeczenia. Odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Ograniczenie to nie dotyczy oskarżyciela publicznego. Nadto, po myśli art. 433 § 1-2 kpk sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 kpk. Sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wreszcie, zgodnie z dyspozycją art. 437 § 1-2 kpk po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art.

454 kpk lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych (dalej również jako „**Wyższy Sąd Dyscyplinarny**”) nie zasługuje na uwzględnienie zarzut Obwinionego dotyczący ograniczenia jego prawa do obrony, poprzez wadliwe zawiadomienie go o rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 26.04.2022 r., co w ocenie Obwinionego skutkowało brakiem możliwości ustosunkowania się do przebiegu rozprawy, zadawania pytań oraz składania wyjaśnień i wniosków dowodowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zapoznawszy się wnikliwie z treścią zgromadzonego materiału dowodowego nie przychyła się do powyższego zarzutu. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, że zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że pismem z dnia 23.03.2022 r. skierowano do radcy prawnego S. B. powiadomienie o terminie rozprawy w dniu 26.04.2022 r. Przedmiotowe pismo skierowane zostało na adres przy (...), pod którym Obwiniony prowadzi działalność gospodarczą - kancelarię prawną (k. 90). Adres ten Obwiniony wskazywał również w innych pismach w sprawie, również w przedmiotowym Odwołaniu. Pomimo skierowania pisma - powiadomienia o terminie rozprawy przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, Obwiniony nie podjął korespondencji a skierowana do niego korespondencja wróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie” (k. 91). W tym zakresie Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dał wiary wyjaśnieniom Obwinionego, jakoby nie otrzymał awizo dotyczącego zawiadomienia o terminie rozprawy. Należy przede wszystkim wskazać, że Obwiniony jako profesjonalista, prowadzący pod wskazanym adresem Kancelarię (...), winien w sposób należyty zadbać o odbiór adresowanej do niego korespondencji, zaś w przypadku wątpliwości odnośnie pozostawienia awizo powinien dokonać stosownych czynności związanych z reklamowaniem przesyłki, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. tj. z 2022 r., poz. 896). Tymczasem Obwiniony poprzestał jedynie na gołosłownym stwierdzeniu, że „nie otrzymał żadnego awiza dotyczącego zawiadomienia o terminie rozprawy przed OSD OIRP.”.

Wobec treści art. 133 § 2 kpk w zw. z art. 74¹ pkt 1 Ustawy o radcach prawnych, mając na względzie fakt skierowania powiadomienia o terminie rozprawy na prawidłowy adres, oraz dokonania czynności związanych z awizacją przesyłki, pismo skierowane do Obwinionego należało uznać za doręczone, a w konsekwencji podnoszone przez Obwinionego zarzuty odnośnie braku możliwości czynnego udziału w rozprawie nie mogą być uwzględnione.

Niezależnie od powyższego, odnosząc się do zarzutu Obwinionego dotyczącego ograniczenia prawa do obrony, Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwraca uwagę na fakt, iż w toku całego

postępowania dyscyplinarnego Obwiniony wykazywał się bierną postawą, nie tylko nie podejmując próby komunikowania się z Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, czy też Rzecznikiem Dyscyplinarnym celem wyjaśnienia sprawy, ale wręcz uchylając się od uczestniczenia w postępowaniu, przecząc tym samym postawie radcy prawnego, przez którego zasady etyczne, samodyscyplina, rzetelność oraz sumienność (tak art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) winny być szczególnie respektowane.

Należy w szczególności wskazać, iż pismem z dnia 15.06.2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP przesłał Obwinionemu skargę złożoną przez D. T. i M. K. celem ustosunkowania się od stawianych zarzutów, w terminie 14 dni od otrzymania, jak również celem przedłożenia dokumentów na poparcie swoich twierdzeń. Następnie pismem z dnia 04.07.2020 r. Obwiniony ustosunkował się do zarzutów podniesionych w skardze. Kolejno pismem z dnia 3.12.2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP wezwał Obwinionego do osobistego stawiennictwa w dniu 22.12.2020 celem złożenia wyjaśnień w charakterze obwinionego. Korespondencją email z dnia 20.12.2020 r. Obwiniony powiadomił Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP, że z uwagi na kwarantannę członka rodziny nie może stawić się na przesłuchanie, przy czym nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających przywołaną okoliczność.

Pismem z dnia 19.01.2021 r. ponownie wezwano Obwinionego do osobistego stawiennictwa w celu złożenia wyjaśnień w charakterze obwinionego w dniu 11.02.2021 r. Również w tym przypadku, na dzień przed wyznaczonym terminem przesłuchania, Obwiniony przesłał do Okręgowej Izby Radców Prawnych wiadomość email, w której poinformował, że w związku z kwarantanną członka rodziny nie może stawić się na termin przesłuchania, nie przedkładając żadnych dowodów potwierdzających przywołaną okoliczność.

Następnie pismem z dnia 24.02.2021 Rzecznik Dyscyplinarny OIRP przesłał Obwinionemu odpis postanowienia o przedstawieniu zarzutów z dnia 03.12.2020, informując jednocześnie o braku należytego usprawiedliwienia nieobecności na wyznaczonych wcześniej terminach przesłuchania. Również to tego pisma Obwiniony nie odniósł się w żaden sposób.

Kolejno, pismem z dnia 9.04.2021 Rzecznik Dyscyplinarny OIRP zawiadomił Obwinionego o przesłaniu wniosku o ukaranie do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP. Za pismem z dnia 30.04.2021 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny powiadomił Obwinionego o wyznaczonym na dzień 10.06.2021 r. terminie rozprawy. Jednocześnie, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wezwał Obwinionego do składania, w terminie 7 dni od daty doręczenia wniosku o ukaranie - wniosków dowodowych. Nadto, pouczył Obwinionego o prawie wniesienia w terminie 7 dni od doręczenia

wniosku o ukaranie - pisemnej odpowiedzi na wniosek. Obwiniony nie złożył wniosków dowodowych, ani też nie skorzystał z prawa złożenia odpowiedzi na wniosek o ukaranie. Za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 9.06.2021 Obwiniony powiadomił Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, iż z uwagi na chorobę nie jest zdolny do stawiennictwa i czynnego udziału w rozprawie.

Kolejnym pismem z dnia 10.06.2021 wyznaczono termin rozprawy na dzień 5.07.2021, przy czym ponownie na dzień przed wyznaczonym terminem, Obwiniony przesłał za pośrednictwem poczty elektronicznej informację o braku możliwości uczestniczenia w rozprawie z uwagi na chorobę.

Pismem z dnia 10.11.2021 Okręgowy Sąd Dyscyplinarny powiadomił Obwinionego o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 10.12.2021 r. Ponownie za pośrednictwem poczty elektronicznej dnia 10.12.2021 Obwiniony powiadomił Okręgowy Sąd Dyscyplinarny o braku możliwości uczestniczenia w rozprawie z uwagi na chorobę, wnosząc o zniesienie wyznaczonego terminu i wyznaczenie nowego.

Pismem z dnia 10.01.2022 r. powiadomiono Obwinionego o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 10.02.2022 r. Również w tym przypadku, za pośrednictwem poczty elektronicznej dnia 10.02.2022 r. Obwiniony wniósł o zniesienie terminu i wyznaczenie nowego z uwagi na kolizję terminu z wyznaczonym na ten dzień terminem rozprawy. W związku z powyższym, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wyznaczył nowy termin rozprawy na dzień 17.03.2022, zawiadamiając o terminie Obwinionego. Również w tym przypadku, korespondencją email z dnia 17.03.2022 r. Obwiniony poinformował Okręgowy Sąd Dyscyplinarny o braku możliwości uczestniczenia w rozprawie, z uwagi na chorobę, wnosząc o zniesienie terminu i wyznaczenie nowego.

Pismem z dnia 23.03.2022 r. powiadomiono Obwinionego o wyznaczeniu rozprawy na dzień 26.04.2022 r. Obwiniony w tym przypadku nie stawił się na wyznaczony termin, a adresowana do niego przesyłka nie została podjęta w terminie.

Jak wynika z powyższego, Obwiniony wielokrotnie zawiadamiany o terminach rozpraw oraz pouczany o przysługujących mu uprawnieniach do składania wniosków dowodowych oraz odpowiedzi na wniosek o ukaranie, z praw tych nie skorzystał. W miejsce tego na wniosek Obwinionego pięciokrotnie znoszony był termin rozprawy, zaś na kolejnym (szóstym) wyznaczonym terminie Obwiniony się nie stawił, z uwagi na nie podjęcie przesyłki.

Mając na względzie powyższe, w żadnej mierze nie zasługuje na uwzględnienie zarzut

Obwinionego dotyczący pozbawienia go prawa do obrony. Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego obwiniony wykazał rażąco bierną postawę w toku postępowania dyscyplinarnego, nie złożył żadnych stosownych wniosków dowodowych, jak też nie złożył żadnej odpowiedzi na wniosek o ukaranie, czemu Sąd I Instancji nadał odpowiednie znaczenie w swoim rozstrzygnięciu.

Nadto, nie zasługuje również na uwzględnienie wniosków Obwinionego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt sądowych Sądu Rejonowego w sprawie o zapłatę z powództwa D. T. przeciwko W. D. o zapłatę - zwrot zadatku od odstąpienia od umowy przedwstępnej. Przy czym wniosek ten nie zasługuje na uwzględnienie z przyczyn formalnych, a to z uwagi na treść art. 427 § 3 kpk w zw. z art. 74¹ pkt 1 Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym odwołujący się może wskazać nowe fakty lub dowody, jeżeli nie mógł powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Nie ulega zaś wątpliwości, mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, że Obwiniony miał możliwość przedłożenia wskazanego wniosku dowodowego już na wcześniejszym etapie postępowania. Powyższy wniosek nie zasługuje również na uwzględnienie z przyczyn materialnych, albowiem dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w kontekście stawianych Obwinionemu zarzutów, nie ma znaczenia fakt rozstrzygnięcia sprawy przed Sądem Rejonowym na korzyść powódki, tym bardziej że Obwiniony nie był pełnomocnikiem skarżącej D. T. w tym postępowaniu, z uwagi na wypowiedzenie stosunku pełnomocnictwa.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26.04.2022 r. jest słuszne, zgodne z treścią prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym odpowiada obowiązującemu prawu. W zasadzie poza krótkim pismem wyjaśniającym z dnia 04.07.2020 r. obwiniony nie przedstawił w swoim odwołaniu żadnych skonkretyzowanych zarzutów, jak też wniosków dowodowych, które można by odnieść do treści zgromadzonych dowodów.

Przypomnieć należy również, że wobec osoby wykonującej zawód zaufania publicznego, jak ma to miejsce w przypadku Obwinionego, nie sposób przychylić się do zarzutu braku możliwości obrony. Już sama treść odwołania wniesiona osobiście przez Obwinionego, nadal działającego bez obrońcy w tej sprawie, wykazuje na bezpodstawność tego zarzutu, zważywszy, że obwiniony pomimo doręczenia mu pisma Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 30.04.2021 zawierającego m.in. wezwanie do przedstawienia swojego stanowiska w zakresie obejmującym wniosek o ukaranie oraz do złożenia wniosków dowodowych, nie zajął żadnego stanowiska, pozostawiając wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego o ukaranie bez odpowiedzi.

Odnosząc się do zarzutu wywiedzionego w uzasadnieniu Odwołania, a dotyczącego uznania przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny za prawdziwe twierdzeń klienta D. T. dotyczących unikania przez Obwinionego kontaktu z klientami, stwierdzić należy iż zarzut ten również nie zasługuje na uwzględnienie. Zarzut ten sprowadza się on bowiem w istocie do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzekania, tymczasem uzasadnienie tego zarzutu polega wyłącznie na polemice z uzasadnieniem orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, nie wykazując żadnych błędów, czy też sprzeczności w poczynionych przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustaleniach. Tymczasem z zebranego materiału dowodowego, w tym z wyczerpujących zeznań świadków, a także przedłożonych kopii korespondencji email, jednoznacznie wynika, że kontakt pomiędzy klientem, a Obwinionym jako pełnomocnikiem, był utrudniony, jak również że Obwiniony unikał odpowiedzi na kierowane do niego pytania klientów dotyczących postępu w sprawie, a nadto udzielał im nieprawdziwych informacji dotyczących złożenia pozwu w sprawie.

Odnosząc się wreszcie do zarzutu dotyczącego rażącej niewspółmierności kary do popełnionego deliktu dyscyplinarnego, wskazać należy na stanowisko wyrażane w doktrynie, zgodnie z którym „Uchybienie z art. 438 pkt 4 kpk w zakresie dotyczącym rażącej niewspółmierności oznacza znaczną dysproporcję pomiędzy wymierzoną karą, środkiem karnym lub nawiązką a taką represją, która powinna być wymierzona, aby w odczuciu społecznym uznana została za sprawiedliwą. **Nie każda więc nietrafność wymiaru środka represji karnej uzasadnia zmianę orzeczenia . Zarzut rażącej niewspółmierności jest zasadny wtedy, gdy kara, środek karny lub nawiązka wprawdzie mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, ale nie uwzględnia w sposób właściwy okoliczności dotyczących sądowego ich wymiaru** (art. 53-56 kk). Zarzut ten może dotyczyć wyboru rodzaju kary, środka karnego, nawiązki lub innego środka albo ich wysokości, czy też niezastosowania np. instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.”. (Kodeks postępowania karnego, Tom II, komentarz pod red. dr Dariusz Drajewicz, wyd. CH Beck, rok. 2020).

Nie ulega przy tym wątpliwości, iż zastosowana przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w odniesieniu do pierwszego z zarzutów kara pieniężna mieści się w katalogu kar dyscyplinarnych określonym w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych, przy czym należy zauważyć, iż kara ta jako dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, wymierzona została w dolnej granicy zagrożenia przewidzianego w art. 65 ust. 2ba Ustawy o radcach prawnych. Zgodnie bowiem z tym przepisem, karę pieniężną

wymierza się granicach od półtorakrotności do dwunastokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Wymierzając wskazaną karę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP winien zatem zważyć, czy kara ta - choć mieści się w granicach określonych w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych - spełnia dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 § 1 i 2 kk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym: „§ 1. Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

§ 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, zwłaszcza w razie popełnienia przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.”.

Jak wskazuje się orzecznictwie (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.07.2021 r., sygn. akt II AKa 225/20 „Wyrażona w art. 53 § 1 KK zasada swobodnego uznania sędziowskiego oznacza, że **sąd może swobodnie poruszać się w granicach wyznaczonych dolną i górną granicą zagrożenia karnego**, niemniej jednak jego uznanie nie ma charakteru dowolnego, co oznacza, że sąd, podejmując decyzję, musi wziąć pod uwagę kilka dyrektyw, które de facto ograniczają jego swobodę w zakresie wymiaru kary. Zasada ta jest realizowana tym pełniej, im większą swobodę w zakresie wymiaru kary ustawa pozostawia sędziemu. Podkreślenie w ustawie swobody sędziowskiego uznania stanowi refleks konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej i oznacza, że nikt i nic - poza samym sądem (i ustawowymi granicami) - nie może wpływać na rodzaj i wymiar kary. Ustawowe zagrożenie karą wyraża abstrakcyjne przekonanie ustawodawcy o granicach społecznej szkodliwości danego przestępstwa, nagminności tego rodzaju przestępstw oraz względach prewencyjnych w zakresie zapobiegania przestępstw i względach na społeczne oddziaływania kar przez ustanowienie odpowiednio wysokiej sankcji karnej. Ustawowe zagrożenie karą wyznacza pierwszy etap wymierzania kary wobec konkretnego sprawcy, gdyż sąd powinien w tej fazie zdecydować, czy

orzec karę w granicach ustawowego zagrożenia, czy też nadzwyczajnie ją złagodzić lub obostrzyć ze względu na okoliczności czynu, właściwości i warunki osobiste sprawcy, a także postawę oskarżonego i jego zachowanie po popełnieniu przestępstwa, w tym postawę procesową.”.

Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27.09.2021 r. (sygn. akt II AKa 252/20 „Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy pomiędzy karą orzeczoną przez Sąd I instancji a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowo zastosowanych dyrektyw wymiaru kary, **istnieje wyraźna, istotna, „bijąca wręcz po oczach” różnica** . Oznacza to, że zarzut określony w art. 438 pkt 4 KPK zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy spełnione są łącznie dwa warunki. Pierwszy z nich to wskazana wyżej, wyraźna, istotna różnica pomiędzy karą orzeczoną a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej, a drugi to stwierdzenie naruszenia przez sąd meriti dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 KK, co może nastąpić poprzez pominięcie określonych okoliczności o charakterze obciążającym lub łagodzącym lub też nie nadanie tym okolicznościom właściwego znaczenia przy określaniu rodzaju i wymiaru kary wobec osoby oskarżonej.”.

Jak wynika z powyższego, dolegliwość kary wymierzanej Obwinionemu powinna uwzględniać przede wszystkim stopień winy, społecznej szkodliwości czynu, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do obwinionego. Okoliczności te zostały uwzględnione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP przy wymiarze kary Obwinionemu i szczegółowo opisane w uzasadnieniu. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela w tym zakresie argumentację Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego.

Całkowicie chybiony jest podniesiony przez Obwinionego zarzut odnoszący się do wadliwego wyliczenia wysokości wymierzonej kary pieniężnej, a w tym kontekście formułowanie zarzutu nałożenia kary nieistniejącej w dacie orzekania, co skutkować miałyby wadą nieważności postępowania. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, iż bezspornie kara pieniężna jest przewidziana w katalogu kar określonym w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych, zaś minimalną i maksymalną wysokość tej kary określa przepis art. 65 ust. 2ba Ustawy o radcach prawnych. Nie ulega wątpliwości, iż wymierzona Obwinionemu kara pieniężna w wysokości 4.200,00 zł mieści się w ustawowych granicach, nawet gdyby przyjąć za słuszny wywód Obwinionego. Skoro bowiem w roku 2019, który zdaniem obwinionego powinien być brany pod uwagę do ustalania minimalnego wynagrodzenia za pracę, kwota tegoż wynagrodzenia wynosiła

2.250,00 zł brutto, to niewątpliwie i bez potrzeby przeprowadzania pogłębionej kalkulacji, kwota 4.200,00 zł nałożonej kary pieniężnej, mieściła się granicach powyżej półtorakrotności wskazanej przez Obwinionego kwoty 2.250,00 zł, nawet jeśli nie stanowiła dokładnie dwukrotności wskazanej stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę. Choćby już z tego względu zarzut podniesiony przez Obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie. Należy jednak stwierdzić, że zarzut ten jest również nietrafny przede wszystkim z tego względu, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny prawidłowo za datę popełnienia deliktu dyscyplinarnego w kontekście wymierzenia kary pieniężnej zgodnie z art. 65 ust. 2ba Ustawy o radcach prawnych, przyjął rok 2018, kiedy to Obwiniony przyjął zlecenie od klienta. Przyjęcie tej daty było dla Obwinionego bowiem korzystniejsze i z tego też względu Wyższy Sąd Dyscyplinarny, mając na względzie przepis art. 425 § 3 zd. 1 w zw. z art. 74¹ pkt 1 Ustawy o radcach prawnych, nie może uwzględnić zarzutu Obwinionego, wobec braku gravamen. Zgodnie z przywołanym przepisem, odwołujący się może bowiem skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w zakresie nałożonej na obwinionego kary pieniężnej jest słuszne i zgodne z treścią prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym odpowiada obowiązującemu prawu.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego rażąco wysokich kosztów postępowania, dyscyplinarnego, którymi obciążono Obwinionego, należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż kwota 3.000,00 zł stanowi maksymalną wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 1 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego. Zgodnie z § 1 ust. 2 przywołanej Uchwały, ustalając wysokość opłaty, sąd bierze pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw i posiedzeń oraz rodzaj i stopień zawichości sprawy. Jak wynika z uzasadnienia Orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, orzekając o kosztach Sąd wziął pod uwagę znaczną ilość posiedzeń w sprawie. Nie ulega zaś wątpliwości, co wskazano powyżej, iż w toku postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, wielokrotnie na wniosek Obwinionego, składany na dzień poprzedzający lub nawet w dniu wyznaczonej rozprawy, odwoływana była rozprawa i wyznaczany był nowy termin. Powyższe skutkowało koniecznością podejmowania dodatkowych czynności związanych z wyznaczaniem kolejnych terminów rozpraw i posiedzeń, co wypełnia przesłankę wskazaną w treści § 1 ust. 2 przywołanej Uchwały nr

86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. Z tego względu Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie uwzględnił zarzutu Obwinionego.

Odnosząc się wreszcie do zarzutu wadliwego pouczenia Obwinionego o terminie i sposobie wniesienia odwołania, z uwagi na omyłkowe przywołanie w treści pouczenia przepisu art. 74⁴ ust. 4 Ustawy o radcach prawnych, nie zaś art. 70⁴ ust. 4 Ustawy o radcach prawnych, stwierdzić należy, iż choć w istocie pouczenie zawarte in fine uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia zawiera omyłkę w numeracji przepisu przywołanej podstawy prawnej, jednak stwierdzić należy, iż w samej treści pouczenia w sposób prawidłowo wskazano termin oraz sposób wniesienia odwołania, w tym samym wskazana omyłka nie miała istotnego wpływu na możliwość wniesienia przez Obwinionego środka odwoławczego, co potwierdza również fakt jego złożenia w terminie przez Obwinionego.

Na podstawie art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z §1 ust. 1 pkt 2 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, od obwinionego na rzecz Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie zasądza się kwotę 1.500,00 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych 00/100) tytułem zwrotu zryczałtowanych wydatków postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym, adekwatnych do stopnia zawilości sprawy, zorganizowania posiedzenia Sądu, czasochłonności czynności procesowych, o czym orzeczono w pkt. II.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak na wstępie.